

4037732 LCRUM : สาขาวิชา : พัฒนาศาสตร์ศึกษา ; ศศ.ม.(พัฒนาศาสตร์ศึกษา)

คำสำคัญ : ภาษา / วัฒนธรรม / การเปลี่ยนแปลง / ผลกระทบ

กิตติภักดิ์ นันทธนะวานิช : การศึกษามานุษยวิทยาวัฒนธรรมของชุมชนลาวเวียง : กรณีศึกษาหมู่บ้านหาดสองแคว ตำบลหาดสองแคว อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี (THE CULTURAL ANTHROPOLOGY OF LAO WIANG COMMUNITY : A CASE STUDY OF BAN HAT SONG KHUAE, TAMBON HAT SONG KHUAE, AMPHOE TRON, UTTARADIT PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : เรืองเดช ปิ่นเชื่อนจัตย์ พธ.บ., M.A., Ph.D., เอี่ยม ทองดี ศศ.บ., ศศ.ม., ยงยุทธ บุราสิทธิ์ ศศ.บ., ศศ.ม. 307 หน้า ISBN 974-04-2139-3.

งานวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาวัฒนธรรมชุมชนลาวเวียง 2) เพื่อศึกษาระบบเสียงภาษาลาวเวียง 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมชุมชนลาวเวียง หมู่บ้านหาดสองแคว ตำบลหาดสองแคว อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี

ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะวัฒนธรรมของชุมชนลาวเวียงหมู่บ้านหาดสองแคว ระบบเศรษฐกิจของชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตจากการผลิตเพื่อยังชีพมาสู่ระบบการผลิตเพื่อขาย ระบบครอบครัวและเครือญาติภายในชุมชนมีพัฒนาการจากระบบครอบครัวแบบขยายมาสู่ระบบครัวเดี่ยวมากขึ้น ชุมชนมีระบบความเชื่อทางพระพุทธศาสนาในระดับวิถีชีวิตที่มีการผสมผสานกับความเชื่อในเรื่องผีบรรพบุรุษ ซึ่งเป็นความเชื่อแบบดั้งเดิมของชุมชน

ระบบเสียงภาษาลาวเวียง หมู่บ้านหาดสองแคว ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดียว 20 หน่วยเสียง สามารถปรากฏเป็นพยัญชนะท้ายคำได้ 9 หน่วยเสียง และมีพยัญชนะควบกล้ำ 2 หน่วยเสียง หน่วยเสียงสระ 21 หน่วยเสียง สามารถแบ่งเป็นหน่วยเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง และหน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง หน่วยเสียงวรรณยุกต์มีการแตกตัวเป็นสาม และมีจำนวนหน่วยเสียง 5 หน่วยเสียง ลักษณะโครงสร้างพยางค์ สามารถแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ 1. โครงสร้างพยางค์เดี่ยว 2. โครงสร้างสองพยางค์ 3. โครงสร้างหลายพยางค์

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของชุมชนลาวเวียง หมู่บ้านหาดสองแคว มี 2 ลักษณะ คือ ปัจจัยภายนอก ได้แก่ การเข้ามาของถนนหรือเส้นทางการคมนาคมขนส่ง การเข้ามาของไฟฟ้าภายในหมู่บ้านและการเข้าไปแนะนำแบบแผนทางการผลิตในรูปแบบใหม่ให้แก่ชุมชนโดยเจ้าหน้าที่และหน่วยงานของภาครัฐ ตลอดจนการเผยแพร่เทคโนโลยีสมัยใหม่ในกระบวนการผลิต ปัจจัยภายใน ได้แก่ อัตราการขยายตัวของประชากร และคุณภาพของพื้นที่ดินทำกินมีความอุดมสมบูรณ์ลดลง

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา ควรมีการส่งเสริมระบบเศรษฐกิจแบบพึ่งพาตนเองหรือเศรษฐกิจแบบพอเพียงในชุมชนให้มากขึ้น ควรส่งเสริมและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ควรสร้างเครือข่ายการเรียนรู้และการประสานความร่วมมือระหว่างชุมชนลาวเวียงหมู่บ้านหาดสองแควกับชุมชนอื่นๆ ให้มากขึ้น ชาวบ้านและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในการอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรม ประเพณีดั้งเดิมที่ดั้งเดิมของชุมชนให้คงอยู่ อีกประการหนึ่ง สถาบันศาสนาโดยเฉพาะอย่างยิ่งวัดควรเข้าไปมีบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาและเผยแพร่จริยธรรมชุมชนให้มากขึ้นทั้งด้านการศึกษาและการอบรมในด้านคุณธรรมศีลธรรม และการเป็นผู้นำในการอนุรักษ์สืบสานและพัฒนาวิถีทางศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นให้ดำรงคงอยู่สืบไป